

— APOKRYFY —
NOWEGO TESTAMENTU

TOM II

Apostołowie

CZĘŚĆ I

Andrzej, Jan, Paweł,
Piotr, Tomasz

POD REDAKCJĄ

ks. Marka Starowieyskiego

WSPÓŁPRACA:

ks. Krzysztof Bardski, J. Mirosław Bielewicz, Zbigniew Izydorzycy,
ks. Michał Janocha, Dariusz Kosior, Jan Kozłowski, ks. Jerzy Krykowski,
ks. Jan Miazek, ks. Wincenty Myszor, ks. Józef Naumowicz,
ks. Kazimierz Obrycki, św. archim. Grzegorz Peradze (†),
ks. Ryszard Rumianek, ks. Andrzej Strus SDB, ks. Adam Tondera,
ks. Sławomir Wasilewski, Witold Witakowski, Michał Wojciechowski,
ks. Ryszard Zawadzki, Magdalena Zowczak

WYDAWNICTWO WAM

Spis treści

PRZEDMOWA	5
SKRÓTY	11
WSPÓŁPRACOWNICY TOMU	19

Rozdział I. WSTĘP OGÓLNY

A. APOSTOŁOWIE

a. Apostołowie i inni uczniowie Jezusa w NT (M. Wojciechowski)	23
1. Dwunastu Apostołów	23
2. Święty Piotr	25
3. Pozostali Apostołowie z Dwunastu	25
4. Święty Paweł	28
5. Uczniowie Jezusa	29
6. Bracia Pańscy	29
7. Uczniowie Apostołów	32
8. Kobiety	33
9. Ewangelści	34
10. Dzieje Apostolskie	36
11. Listy apostołskie i ich autorzy	37
b. Apostołowie w Liturgii Kościoła (Ks. J. Miazek)	39
1. Wstęp	39
2. Rozwój kultu Apostołów	40
3. Kult wszystkich Apostołów	44
4. Kult Apostołów Piotra i Pawła	47
5. Kult poszczególnych Apostołów	54
6. Kult świętych zwanych Apostołami	62
7. Zakończenie	65
8. Kult uczniów apostołskich i pozostałych postaci omówionych w ANT (ks. M. Starowieyski)	65
9. Święta Apostołów w różnych rytach (ks. M. Starowieyski)	68

c. Wpływ Apokryfów na ikonografię Apostołów i Ewangelistów (ks. M. Janocha)	71
1. Wstęp	71
2. Św. Andrzej	77
3. Św. Bartłomiej	79
4. Św. Filip	83
5. Św. Jakub Młodszy	86
6. Św. Jakub Starszy	88
7. Św. Jan Ewangelista	92
8. Św. Juda Tadeusz	96
9. Judasz	99
10. Św. Łukasz Ewangelista	100
11. Św. Maciej	101
12. Św. Marek Ewangelista	102
13. Św. Mateusz	104
14. Św. Paweł	106
15. Św. Piotr	111
16. Św. Szymon	117
17. Św. Tomasz	119
d. Ludowe warianty opowieści biblijnych i apokryficznych (M. Zowczak)	122
1. Judasz, Piotr i Maria Magdalena	122
2. Apostołowie jako biesiadnicy	134
3. Apostołowie w zaświatach	138

B. APOKRYFICZNE DZIEJE APOSTOLSKIE

a. Apokryficzne Dzieje Apostołów (ks. M. Starowieyski)	144
1. Spisy Apostołów	144
2. Apostołowie i ich <i>Dzieje</i>	145
3. Nazwa i relacja do <i>Dziejów</i> kanonicznych	147
4. Chronologia	149
5. Zbiory apokryficznych <i>Dziejów Apostolskich</i>	151
6. Geneza apokryficznych <i>Dziejów Apostolskich</i> – rodzaj literacki	154
7. Apokryficzne <i>Dzieje Apostolskie</i> w starożytności chrześcijańskiej	159
8. Teologia apokryficznych <i>Dziejów Apostolskich</i>	162
9. Stan badań	164
10. Układ niniejszego wydania apokryficznych <i>Dziejów Apostolskich</i>	167
b. Dodatek. Etiopskie apokryficzne <i>Dzieje Apostołów</i> (W. Witakowski)	168

Rozdział II. ŚW. ANDRZEJ

1. Wstęp ogólny (ks. Marek Starowieyski)	173
2. Łaciński żywot Andrzeja pióra Grzegorza z Tours (ks. M. Starowieyski)	178

Dodatek: Papirus Koptyjski z Utrechtu nr 1 (ks. M. Myszor)	207
3. Greckie <i>Dzieje Andrzeja</i> (wstęp ks. M. Starowieyski, przekład ks. J. Krykowski, ks. J. Naumowicz)	211
4. <i>Męczeństwo Świętego Andrzeja Apostoła – List Kapłanów i Diakonów z Achai</i> (ks. M. Starowieyski)	241
5. <i>Dzieje Andrzeja i Macieja w mieście ludożerców</i> (ks. M. Starowieyski)	249
6. <i>Dzieje Świętych Apostołów Piotra i Andrzeja</i> (ks. M. Starowieyski)	271
7. Epifaniusz Mnich. Życie św. Andrzeja (ks. Marek Starowieyski)	280
8. Dodatek: Podanie o pobycie Apostoła Andrzeja na Rusi	283

Rozdział III. ŚW. JAN APOSTOŁ

1. Wstęp ogólny (ks. M. Starowieyski)	285
2. <i>Dzieje Jana</i> (ks. M. Starowieyski)	293
a. Wstęp	293
b. <i>Dzieje Jana</i>	294
c. Dodatek: 1. Epizod z kuropatwą	334
2. Klemens Aleksandryjski (†ok. 216) <i>Historia o nawróconym zbójcy</i> (przekład ks. J. Czuj, ks. J. Naumowicz)	336
3. <i>Dzieje Jana w Rzymie</i> (ks. M. Starowieyski)	339
4. <i>Dzieje Jana pióra Prochora</i>	346

Rozdział IV. ŚW. PAWEŁ

1. Wstęp ogólny (ks. M. Starowieyski)	409
a. Pismo Święte	409
b. Św. Paweł w tradycji wczesnochrześcijańskiej	414
2. <i>Dzieje Pawła</i> (M. Starowieyski, ks. R. Rumianek, ks. K. Bardski)	418
Dodatek do epizodu IX: <i>List Pelagii</i> (R. Zarzeczny SJ)	441
Dodatek do Epizodu X: Rekonstrukcja korespondencji z Koryntianami	450
3. <i>List Dionizego Areopagity do Tymoteusza o śmierci św. Piotra i Pawła</i> (przekł. św. archim. G. Peradze, oprac. ks. M. Starowieyski)	461

Rozdział V. ŚW. PIOTR

1. Wstęp ogólny (ks. Marek Starowieyski)	471
a. Piotr w Piśmie Świętym	471
b. Tradycja śmierci św. Piotra	475
c. Piotr w tradycji Kościoła starożytnego	476
2. <i>Dzieje Piotra</i> (ks. M. Starowieyski)	480
3. Pseudoklementyny (streszczenie) (ks. M. Starowieyski)	525
4. <i>Męczeństwo św. Piotra Apostoła spisane przez Linusa biskupa</i> (ks. K. Obrycki)	530
5. <i>Czyny i męczeństwo świętych Apostołów Piotra i Pawła</i> ps. Marcellusa (ks. M. Starowieyski, ks. S. Wasilewski)	545

6. Koptyjskie <i>Dzieje Piotra i dwunastu Apostołów</i> (ks. W. Myszor)	569
7. <i>Nauka Piotra (Kerygma Petrou)</i> (ks. M. Starowieyski)	576

Rozdział VI. ŚW. TOMASZ

1. Wstęp ogólny (wersja syryjska ks. M. Starowieyski)	581
2. <i>Dzieje Apostoła Judy Tomasza</i>	590